

Ervaringen van Ardine Korevaar en Henk van der Scheer

Vooruitzien en achteromkijken

In de komende periode zult u nog één keer de kasten moeten openmaken om de volken te behandelen tegen varroa. Dat is een behandeling met oxaalzuur waarmee u de volken een goede start geeft om 2016 zo schoon mogelijk te beginnen. Voor de rest is het inderdaad achterom zien, met name om te leren van wat er fout ging. Dat kan uw plannen voor 2016 alleen maar verbeteren.

Bestrijding varroa

Als er geen broed meer in de volken aanwezig is en dus alle varroamijten op de bijen zitten is het tijd om nog één keer de mijten te bestrijden, en wel met oxaalzuur. Meestal valt die broedloze periode ergens tussen half december en half januari. Als de temperatuur dan ergens tussen -5°C en $+5^{\circ}\text{C}$ schommelt druppelt u een oplossing van oxaalzuur in suikerwater in de met bijen bezette 'straatjes'. De werkwijze en het maken van een oxaalzuuroplossing staan beschreven in de brochure 'Effectieve bestrijding van varroa' (zie <http://documents.plant.wur.nl/pri/bijen/varroa2010.pdf>).

Verskillende imkermethoden

Voor succesvol bijenhouden is het van belang dat u kennis heeft van het bijenvolk en de dracht in uw omgeving en dat u volgens een goede imkermethode werkt. Het maximale aantal volken op een stand dient afgestemd te zijn op de dracht in de omgeving. Als u de indruk hebt dat de volken slecht halen, dan staan er mogelijk te veel op uw stand. In dat geval moet u met ten minste een aantal volken reizen naar een dracht of de dracht in de omgeving van uw stand verbeteren of moet u bijvoeren. Bijvoeren kan alleen voor korte tijd een overweging zijn wanneer er een drachtpauze is, maar u moet

waken voor overbevolking op de stand en zelfs in een groter gebied daaromheen. Dus ook rekening houden met andere bijenhouders in de buurt.

Het afgelopen jaar hebben we u aan de hand van de Aalstermethode, zoals aangekondigd in de inleiding (Bijenhouden 2014 nr. 8), grofweg uitgelegd welke maatregelen er zoal moeten worden genomen om de bijen goed te behandelen en er plezier en enige honing aan over te houden. We hopen dat u wat heeft gehad aan onze adviezen. Er zijn meerdere imkermethoden die u kunt volgen en de vakbladen en het internet, o.a. de site Bijenwerk van de NBV en Imkerpedia, helpen u daar wegwijs in te worden. Ook in dit blad staan regelmatig artikelen over verschillende manieren waarop geïmkerd kan worden. Daar zijn manieren bij die meer of minder gericht zijn op zwermverhinderend, op bestrijding van varroa, op verhogen van de resistentie van een bijenvolk tegen varroa, op aandacht voor koninginnenteelt of op broedbeperking (methode Renson), zodat het volk minder broed hoeft te verzorgen en meer tijd heeft om te foerageren. Overigens lijkt het er soms op dat er net zo veel methoden zijn als imkers. Sommige bijenhouders kiezen vooral voor eenvoud, gemak en plezier, anderen hebben een duidelijke meeromvattende overtuiging van waaruit zij

werken, zoals ecologisch of biologisch-dynamisch imkeren. U kunt zich ook specialiseren als koninginnenteeler van een bepaald bijenras zoals de donkere bij, Buckfast of Carnica of als bestuivingsimker. Wat u ook gaat doen: in de beperking kent men de meester. Neem in het begin niet te veel hooi op uw vork. Dat kan later altijd nog. Voor volgend jaar komt het erop aan dat u een methode kiest die bij u past, goed uitvoerbaar is en hopelijk tot prettige en goede resultaten leidt. Een mentor kan u daarbij helpen. De ervaring leert dat het de moeite loont om een gekozen plan van aanpak consequent uit te voeren, tussendoor switchen is alleen zinvol wanneer het uit de hand loopt en de bijen of u schade ondervinden van de gekozen strategie.

Economie

Heeft u enig idee hoeveel de hobby u heeft gekost en hoeveel zij heeft opgebracht? Waarschijnlijk is de balans doorgeslagen naar de kostenkant. Vooral de eerste jaren zult u veel in materiaal investeren, maar later komen kosten en baten meer in evenwicht, al wordt u er als hobbyist niet rijk van. Wilt u er aan verdienen, dan is het te overwegen om meer volken te houden om die te verhuren voor bestuiving van economisch geteelde gewassen. Ook honing kan dan voor meer inkomen

Oxaalzuur druppelen
(Foto: bijen@wur)

zorgen. De vraag naar honing ‘van de imker’, mits van goede kwaliteit, neemt toe en men betaalt er graag voor. Voor bevordering van de bestuivingsactiviteiten bij commercieel geteelde gewassen heeft de overheid publiek geld over in de vorm van steun aan de imkerij via een bijdrage aan het onderzoek bij Bijen@wur en het Nederlands Centrum Bijenonderzoek (NCB) en via de onlangs benoemde Bijenlector (zie elders in dit blad). Bijenvolken worden dan dus wel ‘productiemiddelen’, maar dat betekent nog niet dat de imkerij meteen als tak van intensieve veehouderij moet worden aangemerkt en er nonchalant en onzorgvuldig met de bijen wordt omgesprongen.

Taal en communiceren

Ja, we hebben ons een keer ernstig verschreven. Dat was een duidelijke misser. Bijen gooi je niet uit een emmer in de kast of op de grond voor de kast. Voor bijen, en dieren in het algemeen, heb je respect. Terecht dat dhr. Defrankrijker ons daarop wees. In werkelijkheid ‘gooien’ we de bijen natuurlijk ook niet uit de emmer in de kast, maar houden we de emmer schuin zodat ze uit de emmer glijden en ‘gevlind’ worden bovenop de ramen in de kast. Uit een schuin gehouden emmer kun je bijen ‘vlijen’, dat lukt niet uit een kieps. We hebben er bewust

over geschreven om een deel van de zwerm op die manier voor de kast op de grond neer te leggen, want zo kunt u als beginner zien dat de bijen zich prima redden door hun maatjes en de koningin op te zoeken. Steeds meer bijen gaan stertselen voor en op de kast om aan de bijen buiten de kast te laten weten waar het nieuwe honk zich bevindt.

Dhr. Vermaas schreef ons “Imkeren is niet het slaafs volgen van recepten uit een boek, maar het veronderstelt een open bewustzijn dat telkens weer wil leren van *de wijsheid van het volk*...”. Wij kennen die BD-gedachte, maar hebben gekozen voor het geven van richtlijnen, omdat een beginnend imker die ‘wijsheid van het volk’ nog lang niet in zijn geheel kan overzien. Daarnaast lijkt uitleg van de biologie en het gedrag van honingbijen zoals we dat hebben leren begrijpen, mede dankzij de wetenschap, ons een prima basis om met bijen te leren omgaan. Vergelijk het met de omgang met uw hond of kat, rekening houdend met de aard van het beestje neemt u hopelijk toch enige maatregelen om het samenzijn voor uzelf en het dier zo aangenaam mogelijk te houden.

‘Puppy-cursus’

Beschouw deze rubriek als ondersteuning van de “puppy-cursus”, basiscursus genaamd bij imkers. We hebben getracht om zo neutraal mogelijk de handelingen te benoemen die een beginnend imker vooruit kunnen helpen in de omgang met zijn/haar bijen. En we hopen dat beginnende imkers de instelling hebben of hebben gekregen om goed te kijken en te onderzoeken hoe de bijen zich gedragen en reageren in antwoord op de omgeving, inclusief de handelingen van de imker. Daarmee verrijkt het ervaringsleren de theorie en daarmee kunt u tot een bekwaam bijenhouder uitgroeien bij wie het voor de bijen goed toeven is. Wij hebben met veel plezier deze rubriek samengesteld. 🍯

Winterrust!